

Handläggare
Annika Risel
Telefon: 08-50833607**Till**
Utbildningsnämnden
2017-05-18

Specialpedagogisk kompetens i fråga om neuropsykiatriska svårigheter

Svar på remiss från kommunstyrelsen, dnr 110-551/2017

Förvaltningens förslag till beslut

1. Utbildningsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen.
2. Beslutet justeras omedelbart.

Tony Mufic
UtbildningsdirektörInger Pripp
Grundskoledirektör

Sammanfattning

En promemoria har utarbetats inom Regeringskansliet där det lämnas förslag till ändringar i examensbeskrivningarna för speciallärarexamen och specialpedagogexamen. Syftet med ändringarna är att säkerställa att framtida speciallärare och specialpedagoger har en fördjupad och breddad kompetens i fråga om neuropsykiatriska svårigheter.

Förvaltningen anser att utredarens förslag enligt promemorian är bra och instämmer i att det finns ett behov av förstärkt kompetens inom området.

Bakgrund

En promemoria har utarbetats inom Regeringskansliet (Utbildningsdepartementet). I promemorian lämnas förslag till ändringar i examensbeskrivningarna för speciallärarexamen och specialpedagogexamen, som finns i bilaga 2 till högskoleförordningen (1993:100). Syftet med ändringarna är att säkerställa att framtida speciallärare och specialpedagoger har en fördjupad och breddad kompetens i fråga om neuropsykiatriska svårigheter.

Författningsändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 2018.

Ärendet

I promemorian lyfts fram att drygt fem procent av barnen och ungdomarna i Sverige har någon form av neuropsykiatrisk funktionsnedsättning. Med det menas att de fått en neuropsykiatrisk diagnos som exempelvis Attention deficit hyperactivity disorder (ADHD), autismspektrumtillstånd eller Tourettes syndrom. Det innebär att en till två elever i en klass kan ha en sådan diagnos. En rad rapporter och studier har visat att det finns ett behov av en ökad och breddad kompetens i skolan och förskolan i fråga om elever och barn med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar. Vidare finns det elever och barn med utvecklingsrelaterade svårigheter som kan misstänkas ha en neuropsykiatrisk bakgrund, men som inte har fått någon diagnos.

Utredaren som har utarbetat förslagen i promemorian har inom ramen för sitt uppdrag genomfört enkät- och intervjuundersökningar. Sammanfattningsvis pekar resultatet från dessa på ett omfattande behov av ökad kompetens i skolan och förskolan i fråga om neuropsykiatriska svårigheter. Av svaren på frågorna framgår att en fördjupad kunskap och kompetens hos speciallärare och specialpedagoger anses särskilt viktig. De tillfrågade trycker särskilt på kunskap om komplexiteten i neuropsykiatriska svårigheter och på behovet av en didaktisk kompetens inom området, till exempel undervisningsstrategier och konsekvenser för inläringen.

Med utgångspunkt i detta lämnas det i promemorian följande förslag:

5. Nya examensmål för speciallärar- och specialpedagogutbildningarna ska införas och ett examensmål för speciallärarexamen justeras

Förslag: Två nya examensmål införs i examensbeskrivningen för speciallärarexamen och ett examensmål justeras.

Under rubriken "Kunskap och förståelse" görs följande tillägg:
-visa fördjupad kunskap om funktionsnedsättningar, inbegripet neuropsykiatriska svårigheter,
-visa fördjupad kunskap om barns och elevers utveckling och lärande, inbegripet utveckling och lärande hos barn och elever med neuropsykiatriska svårigheter, och, beroende på vilken specialisering som valts, fördjupad kunskap om de olika specialiseringarna.

Under rubriken "Färdighet och förmåga" görs följande tillägg:
- visa förmåga att kritiskt granska olika vetenskapliga perspektiv på neuropsykiatriska svårigheter samt tillämpa kunskaper om neuropsykiatriska svårigheter i olika lärmiljöer.

Förslag: Två nya mål införs i examensbeskrivningen för specialpedagogexamen.

Under rubriken "Kunskap och förståelse" görs följande tillägg:
-visa fördjupad kunskap om funktionsnedsättningar, inbegripet neuropsykiatriska svårigheter,

Under rubriken "Färdighet och förmåga" görs följande tillägg:
-visa förmåga att kritiskt granska olika vetenskapliga perspektiv på neuropsykiatriska svårigheter samt tillämpa kunskaper om neuropsykiatriska svårigheter i olika lärmiljöer.

Bedömning: Ändringarna i fråga om examensmål bör ske utan att det totala antalet högskolepoäng för speciallärarexamen och specialpedagogexamen ökar. Någon ny inriktning (specialisering) bör inte införas för speciallärarutbildningen.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom grundskoleavdelningen i samråd med avdelningen för stöd kring lärande och elevhälsa, gymnasieavdelningen och avdelningen för personal och kompetensförsörjning.

Förvaltningens synpunkter

Förvaltningen anser att utredarens förslag enligt promemorian är bra och instämmer i att det finns ett behov av förstärkt kompetens inom området.

Skolan har ett viktigt uppdrag i att kunna möta alla elever utifrån deras behov och har ett kompensatoriskt uppdrag att utjämna skillnader utifrån elevernas olika förutsättningar. Antalet elever med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar är stort och en kombination mellan olika diagnoser är inte ovanligt. Därtill tillkommer också elever som inte är diagnostiserade men som har motsvarande behov av en anpassad lärmiljö. Förvaltningen har uppmärksammat att det finns utmaningar i att utveckla stödjande lärmiljöer utifrån elevernas behov och i detta arbete är speciallärares/specialpedagogers kompetens av stor betydelse. Att utveckla elevhälsan med fokus på det hälsofrämjande och förebyggande perspektivet är ett prioriterat område inom förvaltningen. Det tvärprofessionella arbetet inom elevhälsoteamet behöver utvecklas där var och en i teamet bidrar utifrån sin respektive profession. En fördjupad kunskap och kompetens om neuropsykiatriska funktionsnedsättningar är gynnsamt i detta arbete.

Förvaltningen vill dock lämna en särskild kommentar kring förslaget när det gäller benämningen *neuropsykiatriska svårigheter* som återkommer flera gånger i förslaget. Förvaltningen anser att en annan benämning än *svårigheter* skulle vara mer lämplig, att till exempel istället tala om utmaningar eller att ha fokus på behov och förutsättningar för inläring som finns hos elever med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar.

Förvaltningens förslag

Utbildningsförvaltningen föreslår att utbildningsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen samt att beslutet justeras omedelbart

Bilaga

Promemorian Specialpedagogisk kompetens i fråga om neuropsykiatriska svårigheter.